

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu

Josef Barák

Iniciály

Zpravodaj Československého sdružení uživatelů TeXu, Vol. 7 (1997), No. 1-2, 18–19

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/149779>

Terms of use:

© Československé sdružení uživatelů TeXu, 1997

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ*:
The Czech Digital Mathematics Library <http://dml.cz>

Nři vytváření svých textů v \TeX u můžeme využívat nepřeberného množství fontů různých typů a velikostí. Ve svém příspěvku bych se chtěl zmínit o možnosti začínat kapitoly (odstavce) velkými ozdobnými písmeny, tzv. iniciálami. Protože používám \LaTeX^1 , zaměřím svůj popis právě na tento formát \TeX u.

Nejprve je třeba si opatřit patřičný font. Velmi pěkný font, používaný i v tomto článku, nalezneme na CTANu². Je dílem Yannise Haralambouse. V adresáři YINIT nalezneme několik malých souborů, většinou s příponou *mf*. V souborech *yinita.mf* až *yinitz.mf* jsou vlastní definice každého znaku. Dále se zde nachází soubor *yintbase.mf* a pro nás nejdůležitější *yinitas.mf*. Právě tento soubor je totiž nutné zpracovat METAFONTEM.

Kromě souborů *.mf* se v adresáři YINIT vyskytuje soubor *initials.sty* od Andrease Schrella, který má napomoci snadnějšímu použití iniciál ve vlastním textu. Použití tohoto stylu je následující:

- soubor *initials.sty* umístíme do vhodného adresáře s dalšími styly (já osobně jsem jej umístil do `emtex\textinput\latex2e`)
- před `\begin{document}` uvedeme:

```
\usepackage{initials} (možno kombinovat s dalšími styly)
\font\initialfont=yinitas
```

Nyní již můžeme využít nových příkazů `\goodlineskip` a `\initial`. Příkaz `\goodlineskip` slouží pro nastavení správného řádkování (vzhledem k iniciálám); stačí jej uvést pouze jednou, za `\begin{document}`. Příkaz `\initial` slouží k umístění a zobrazení vlastní iniciály (např. `\initial{A}`). Vzhledem k tomu, že iniciála zahajuje určitou partii textu, nemá příkaz jako například `\initial{a}` smysl, a tedy není podporován (ani ve vlastním fontu nejsou definovány minusky, tj. malá písmena abecedy). Další text může bezprostředně navazovat za příkaz `\initial`, takže lze napsat např. `\initial{B}ylo nebylo...`

¹ $\text{\LaTeX}2e$ ze standardní instalace \CTUGu

²`ftp://ftp.ctug.cz/pub/tex/CTAN/fonts/gothic/yinit`

N delšího textu, než je ten uvedený výše, by měl ostatní text kolem iniciály obtékat. Zde jsem však narazil na problém. Druhý a třetí řádek textu částečně do iniciály zasahovaly, a to z důvodu jejího nesprávného umístění. Tento problém jsem po prostudování stylu (programovat v \TeX u příliš neumím) vyřešil drobnou úpravou. V definici příkazu `\initial` jsem přidal příkaz `\parindent`³, takže v upraveném stylu vypadá zmíněná definice takto:

...

```
\def\initial#1{\parindent=0pt\par
\setbox\yinibox\hbox{H}%
\setbox\yinibox\vbox to \ht\yinibox{\offinterlineskip
\hbox{\font #1\ } \vss}%
\initiallinesplus\initiallines
\advance\initiallinesplus by 2
\vskip\initiallinesplus\baselineskip\penalty0
\vskip-\initiallinesplus\baselineskip
\leavevmode\hskip-\wd\yinibox
\copy\yinibox\hangindent=\wd\yinibox
\hangafter=-\initiallines
\ignorespaces}
```

...

Po úpravě se iniciály chovají již tak jak mají, což je možné posoudit i z tohoto článku.

Josef Barák
xbarak00@kpve.fee.vutbr.cz

³Změna hodnoty `\parindent` není rozumným řešením, neboť odstavce pak nebudou odsazeny. Iniciály budou umístěny správně, jestliže se v makru `\initial` místo `\leavevmode` použije `\noindent`. Pozn. red.